

MAGDALENA DELBRËL (1904—1964.)

Već u 15. godini života bila je ateistkinja kojoj je svijet iz dana u dan postajao sve besmisleniji. Nije to ni čudno jer odrasla je u dobrostojećoj ali nevjernoj francuskoj malograđanskoj obitelji. Kao studentici mudroslovlja i društvenih znanosti na slavnoj pariskoj Sorbonni Bog joj se za naše XX. stoljeće činio apsurdnim i nespojivim sa zdravim razumom.

Pa ipak, ta je mlada uvjerena ateistkinja već u 20. godini života upravo munjevito našla Boga, doživjela pravo obraćenje. O tome piše ovako: »Odlučila sam moliti... Tada sam, moleći i razmišljajući, našla Boga; time što sam molila povjerovala sam da me je Bog našao i da je on živa stvarnost koju mogu ljubiti kao što se ljubi jedna osoba.« To otkriće za Magdalenu bijaše neopisiva sreća.

Trideset godina svojega života provela je kao socijalna radnica u gradu Ivryju u Francuskoj, nastojeći živjeti prema Evanđelju u sredini koja bijaše marksistička, komunistička. Sama piše: »Ivry bijaše moja škola praktične vjere.« Promatrajući mnoge zauzete marksiste, kršćani su joj izgledali odveć mlaki i ravnodušni prema teškim društvenim problemima. Stoga se — kako je javno priznala — jedno vrijeme bavila mišlju da se i sama priključi partiji. Da učini taj korak, pomogla joj je jedna brošura u kojoj su bile Lenjinove misli o religiji.

Čitajući tu brošuru, ona je gotovo na svakoj stranici nailazila na vrlo naglašenu nespojivost između vjere i komunizma, na programatsko značenje ateizma za marksističku partiju. Zbog toga je Magdalena Delbrël u borbi za potlačene i izrabljivane radije ostala sama. Svoju je suradnju s marksistima u Ivryju, kojih je rad vrlo cijenila, svela samo na posve praktične, vremenski ograničene zadatke. Ideološki se, svjesno, držala daleko. Ipak nije sudjelovala u borbenom antikomunizmu. To je nije priječilo da komunistima prijateljski i otvoreno kaže zašto im nikada ne može pripadati.

Razlozi su u tome što se kršćanski put bitno razlikuje od marksističke vizije svijeta. Svijet više valja spasavati nego činiti sretnim. Za Krista je borba protiv bijede toliko važna da će po njoj jednom suditi ljude. »Bijah gladan, i dadoste mi jesti; bijah žedan, i napojiste me; bijah putnik, i primiste me; bijah gô, i obukoste me; bijah u tamnici, i dodoste k meni« (Mt 25, 35—36). Sve je to potrebno činiti, ali, osim kruha i stana, čovjek ima i drugih potreba, mogućnost da upozna svoje stvarno određenje, koji je konačni smisao njegova života, rada, patnji i smrti. »I najskromnija predodžba o Bogu vrijedi više za svijet od svih istraživačkih instituta i knjižnica« — piše Christian Feldmann, jedan od biografa Magdalene Delbrël, koji ju je uvrstio u svoju antologiju velikih kršćana našeg stoljeća *Träume beginnen zu leben*.

Marksistička nada završava smrću, a marksist se tješi mišlju na sreću budućeg čovječanstva. Ne niječemo relativnu vrijednost te utjehe, ali je čovjek,

kao transcendentno biće, određen za apsolutno. Za čovjeka kršćanina takozvani »historijski proces« teži prema vječnome životu, prema susretu s Bogom, apsolutnim bićem, mjesto prema anonimnosti u povijesti.

U mnogim pojedinostima Magdalena Delbrêl išla je u korak s marksistima, ali isključenje Boga iz ljudskoga života nije mogla prihvatiti, jer bi to za ljude »bilo gore od svih bijeda svijeta zajedno«. Ona je išla čak toliko daleko da je u propovijedanju mržnje na Boga u ime ljubavi prema čovjeku gledala na djelu samoga Zloduha.

Njoj je bilo jasno da onaj tko stupa u partiju u načelu odobrava odbacivanje prve zapovijedi, a time ruši i drugu — ljubav prema čovjeku, prema bližnjemu, jer Krist je od dviju zapovijedi: ljubav prema Bogu i bližnjemu, učinio jednu jedinu zapovijed. Zato su one nedjeljive i ne može se radi čovjeka zatajiti ljubav prema Bogu. Štoviše, prava ljubav prema Bogu naj snažniji je pokretač i ljubavi prema čovjeku, kako svjedoče toliki primjeri: sv. Vinko Paulski, Damjan Deveuster, sv. Maksimilijan Kolbe, Majka Terezija, Raoul Follereau.

Nemale teškoće zadaje i marksističko poimanje o klasnoj borbi. Magdalena kaže: »Marksizam mrzi čovjeka današnjice zbog njegove ljubvi prema čovječanstvu sutrašnjice.« Kao kršćanki, bilo joj je jasno da čovjek nije čega Boga ako iz svoje ljubavi isključuje samo jednog jedinog čovjeka. A marksizam uči mržnju i nepomirljivost s ideološkim protivnicima, dok mu je pojam praštanja neprijateljima posve neprihvatljiv. Odbacujući ljubav prema Bogu, marksizam sakati i ljubav prema čovjeku, jer zapovijed ljubavi ne primjenjuje na tzv. klasne neprijatelje. Prema kršćanskome shvaćanju, i kapitalist ima pravo na Božje milosrđe jer na pravednost u kršćanskome smislu spada oboje: kruha za siromašne i otkupljenje za sve, pa i za bogate.

Magdalena Delbrêl, kako smo već spomenuli, radila je kao uvjerenja kršćanka u gradu u kojem je vladalo marksističko ozračje, o čemu najbolje svjedoči njezina knjiga *Ville marxiste, terre de mission* (Marksistički grad kao misijska zemlja). Pisala ju je već bolesna. Knjiga nije bila osobito uspješna. Prihvaćali su je krugovi koji su bili više otvoreni za dijalog.

Dana 13. listopada 1984. navršilo se 20 godina od smrti Magdalene Delbrêl, koja je zapisala: »Mi ljudi s ulice vjerujemo svom snagom da je ovaj svijet, u koji nas je Bog postavio, za nas mjesto naše svetosti.« Dvadeseta obljetnica povod je ovog napisa koji je zaključen točno 13. listopada 1984. Ona nije doživjela objavljivanje koncilске konstitucije *Gaudium et spes* u kojoj je zapisano da Crkva s mnogo boli u srcu može samo osuditi nijekanje Boga. No ona jednako tako ne niječe suodgovornost vjernika, koji su svojim religioznim, moralnim i društvenim životom pravo lice Boga »više zakrili nego objavili«, te na taj način pridonijeli postanku ateizma. Stoga je najbolji i najuspješniji lijek protiv ateizma neporočan život Crkve i svih njezinih članova, kojima je dužnost svjedočiti za Boga i njegova Sina Isusa Krista takvom vjerom koja će Boga učiniti vidljivim.

Takvo nešto nastojala je činiti i Magdalena Delbrêl. Je li uspjela, da li je uvijek kod nje sve bilo najsretnije? Teško je o tome suditi. No, da je za tim išla i oko toga nastojala, može se reći. Pa, budući da će nas Bog suditi više po onome što smo htjeli i nastojali, vjerujemo da je na Božjem sudu dobro prošla. Nama je ostavila primjer i pouku otvorenosti, ali koja nikad ne ide na štetu temeljnih načela.